

**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

Szczecin, 09 sierpnia 2019 r.

P-1.4131.444.2019.AB

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506)

stwierdzam nieważność

Załącznika do uchwały Nr IX/261/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej albo publicznej innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów w zakresie wyrazów: „Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Uzasadnienie

W dniu 5 lipca 2019 r. Rada Miasta Szczecin podjęła uchwałę Nr IX/261/19 w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej albo publicznej innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 11 lipca 2019 r.

W toku badania legalności tego aktu stwierdzono, że w części w stopniu istotnym narusza on obowiązujący porządek prawny ze względów omówionych poniżej.

Jako materialnoprawną podstawę ww. uchwały powołano przepis art. 131 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe¹, zgodnie z którym w przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub jeżeli po zakończeniu tego etapu dane publiczne przedszkole, oddział przedszkolny w danej publicznej szkole podstawowej albo dana publiczna inna forma wychowania przedszkolnego nadal dysponuje wolnymi miejscami, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, z uwzględnieniem zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych. Organ prowadzący określa dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów.

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.).

Z kolei, art. 131 ust. 6 ww. ustawy stanowi, że organ prowadzący określa nie więcej niż 6 kryteriów, o których mowa w ust. 4 i 5, oraz przyznaje każdemu kryterium określoną liczbę punktów, przy czym każde kryterium może mieć różną wartość.

Z brzmienia powołanych unormowań wynika jednoznacznie, że Rada Miasta Szczecin była upoważniona do podjęcia uchwały w przedmiocie określenia kryteriów przyjęcia dziecka na drugim etapie rekrutacji do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz innych publicznych form wychowania przedszkolnego. Za wadliwe natomiast należy uznać wprowadzenie w Załączniku do uchwały Nr IX/261/19, stanowiącym *Oświadczenie rodziców/prawnych opiekunów kandydata o odbyciu przez dziecko obowiązkowych szczepień lub o długotrwałym odroczeniu ich wykonania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 753) sformułowanie o treści : „Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.*

Dokonując oceny legalności przewidzianego przez Radę Miasta Szczecin zastrzeżenia wskazania wymaga, że zgodnie z art. 233 §2 Kodeksu karnego² warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie. Brak pouczenia wyłącza zatem odpowiedzialność karną za czyn opisany w §1 art. 233. W dalszej kolejności, także istotne jest, że w myśl art. 233 §6 Kodeksu karnego Przepisy §1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

A zatem, w świetle powyższych regulacji, uzasadniony jest wniosek, że odebranie od osoby oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej jest dopuszczalne wówczas, gdy możliwość taką przewiduje przepis ustawy – nie zaś innego aktu, choćby miał on charakter powszechnie obowiązujący. W szczególności, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rygorem takiego nie może zastrzec w akcie prawa miejscowego, ponieważ do tego rodzaju działania nie został upoważniony.

Co ma zasadnicze znaczenie w przedmiotowej sprawie, prawodawca zastrzegł w art. 150 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe, a więc akcie regulującym kwestie naboru do placówek przedszkolnych, że wyłącznie oświadczenia wskazane w art. 150 ust. 2 tej ustawy składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. W powołanym przepisie zaś prawodawca wymienia następujące oświadczenia:

- o wielodzietności rodziny kandydata (art. 150 ust. 2 pkt 1 lit. a),
- o dochodzie na osobę w rodzinie kandydata - jeżeli organ prowadzący określił kryterium dochodu na osobę w rodzinie kandydata (art. 150 ust. 2 pkt 3),
- o nieposiadaniu żadnych kwalifikacji zawodowych przez kandydata (art. 150 ust. 2 pkt 4 lit. c).

W związku z tym, wykluczone jest wymaganie od rodzica lub opiekuna prawnego dziecka złożenia oświadczenia o odbyciu przez dziecko obowiązkowych szczepień lub o długotrwałym odroczeniu ich wykonania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych wraz z klauzulą o świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.).

Rozpatrując kwestię zamieszczenia ww. klauzuli w akcie prawa miejscowego WSA w Warszawie w wyroku z dnia 25 września 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2628/17, stwierdził, że upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 233 § 6, musi wynikać z ustawy, na podstawie której prowadzone jest postępowanie. Takiego upoważnienia zatem nie może kreować akt rangi podustawowej. Rada gminy nie jest podmiotem, który stanowi organ podatkowy uprawniony do wymiaru lub poboru podatku, nie uczestniczy w postępowaniu podatkowym ani też w postępowaniu dotyczącym poboru i wykonania zobowiązania podatkowego, w związku z czym nie może tych postępowaniach zobowiązywać do składania oświadczeń o wiedzy w zakresie odpowiedzialności karnej lub też przyjmować te oświadczenia; podstawą takich czynności niewątpliwie nie może być uchwała rady gminy. Regulacje prawne art. 18 ust. 2 pkt 8 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.) oraz art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 ze zm.) nie przewidują prawa rady gminy do wydawania uchwał dotyczących wzoru deklaracji podatkowej w zakresie wiedzy deklarującego o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Nie można nawet wykluczyć, że podpisanie i złożenie deklaracji zawierającej sporne w ocenie oświadczenie stwierdzać będzie nieprawdę. Podatnik nie ma obowiązku znać poszczególnych regulacji prawa karnego i jeżeli nie zostanie w tym przedmiocie pouczony, to postępując zgodnie z wzorem deklaracji może podpisać niezgodne z rzeczywistością oświadczenie w tym przedmiocie.

Wprawdzie, ww. orzeczenie dotyczy uchwały w przedmiocie ustalenia wzoru deklaracji podatkowych w zakresie podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości, jednak zawarte w nich tezy w całej rozciągłości znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie. Istota rozważań Sądu sprowadza się do konstatacji, iż rada gminy – o ile nie jest do tego wyraźnie umocowana – nie może pouczać wnioskodawców, względnie innych osób składających oświadczenia o stanie faktycznym, że dokonują tego pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Mając więc na względzie przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³, który stanowi, że organy władzy publicznej (a więc niewątpliwie także i organ samorządu terytorialnego, jakim jest Rada Miasta Szczecin) działają na podstawie i w granicach prawa i to, że przepisy ustawy Prawo oświatowe przewidują możliwość odebrania od osoby składającej wnioski o przyjęcie dziecka do ww. placówek publicznych oświadczeń w trybie art. 233 Kodeksu karnego jedynie tych, które zostały wymienione w art. 150 ust. 2 tej ustawy uzasadnione jest twierdzenie, że Rada Miasta Szczecin przekroczyła zakres upoważnienia ustawowego umieszczając tego rodzaju zastrzeżenie w Załączniku do badanego aktu.

Biorąc zatem pod uwagę przedstawioną w niniejszym rozstrzygnięciu argumentację, stwierdzenie nieważności Załącznika do uchwały Nr IX/261/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej albo publicznej innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów w zakresie wyrazów: „Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Niezależnie od powyższego, wskazania wymaga, że stanowisko organu nadzoru w kwestii zamieszczania - w uchwałach podejmowanych przez organy stanowiące jednostek

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 97, poz. 483 z późn. zm.).

samorządu terytorialnego - obowiązku składania przez wnioskodawców oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej było znane Radzie Miasta Szczecin w chwili podejmowania uchwały Nr IX/261/19. Należy bowiem zauważyć, że Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 4 lipca 2019 r., pismem znak: P-1.4131.408.2019.AB, zawiadomił Radę Miasta o wszczęciu postępowania nadzorczego do uchwały Nr VIII/250/19 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie *zasad przyznawania i realizacji stypendiów naukowych Prezydenta Miasta Szczecin dla studentów i doktorantów*, zawierającej analogiczne regulacje. Akt ten, zgodnie z wolą Rady akceptującej stanowisko Wojewody, zmieniony został przez organ stanowiący Miasta Szczecin w dniu 5 lipca 2019 r. uchwałą Nr IX/278/19 *zmieniającą uchwałę w sprawie zasad przyznawania i realizacji stypendiów naukowych Prezydenta Miasta Szczecin dla studentów i doktorantów*. Przyjęta przez Wojewodę Zachodniopomorskiego linia orzecznicza w tym zakresie jest jednolita⁴. Nie budzi zatem wątpliwości fakt, iż zamieszczenie w uchwale postanowień dotyczących nakładania na osoby składające wnioski oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej – gdy możliwość taka nie wynika wprost z regulacji ustawowych - stanowi rażące naruszenie prawa.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Wicewojewoda Zachodniopomorski

Marek Subocz

Otrzymują:

1. Rada Miasta Szczecin,
2. a/a.

---

⁴ Por. rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego: z dnia 18.01.2017 r., znak: P-1.4131.9.2017.EM dot. zarządzenia Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 15.12.2016 r. w sprawie *zasad obsługi głosowania oraz sposobu weryfikacji głosów w ramach konsultacji społecznych – Szczeciński Budżet Obywatelski 2017*; z dnia 26.06.2019 r., znak: P-1.4131.393.2019.KN dot. uchwały Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 28.05.2019 r. w sprawie *określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego*.